

Løten kommune

«Løten som et helsefremmende samfunn»

Føringer for folkehelsearbeidet i Løten kommune 2016-2026, med endringer vedtatt av kommunestyret 25.5.2016 i sak 0028/16

Innledning

Helse skapes der folk lever og bor. Kommunen er gjennom Folkehelseloven av 1.1.2012 en viktig aktør i å legge til rette for at sykdom forebygges, helse fremmes og sosiale ulikheter i helse reduseres.

Folkehelsearbeidet omfatter ikke bare helbredende tjenester i form av diagnostisering, behandling og pleie. Det omfatter også mer enn habilitering og rehabilitering. Det er vanlig å si at 10 % av folkehelsearbeidet er helse- og sosialtjenestens ansvar, resterende 90 % må ivaretas innenfor andre samfunnssektorerⁱ. For å lykkes med folkehelsearbeidet er kommunen avhengig av innsats i alle virksomheter og i stor grad fra aktører utenfor kommunesektoren. Folkehelsearbeid er en samfunnsoppgave. Det er rettet mot hele befolkningen og ikke bare særskilte risikogrupper.

Dette peker mot den brede folkehelsepolitikken, med tiltak for å skape gode oppvekst- og levekår, som legger til rette for sunne levevaner og fremmer felleskap, trygghet og deltagelse. Dette innebærer at prioriteringer og tiltak må tydeliggjøres i hele kommunens plansystem, jf. Plan og bygningsloven § 3-1ⁱⁱ.

Oversikt over folkehelsen Løten kommune 2015

Hensikten med folkehelseoversikten er å få et godt kunnskapsgrunnlag for prioriteringer og planlegging, for politikk og beslutninger som kommunen skal ta i årene framover. Oversikten har status som grunnlagsdokument og skal være førende for innsats og prioriterte tema i kommunens planlegging.

Løten kommune er en god kommune å bo og vokse opp i. Den har en befolkning som er ved relativt god helse og som har alle muligheter for et langt og godt liv. Det er likevel utfordringer som i Oversikt over folkehelsen Løten kommune 2015 blir trukket fram som områder det må arbeides videre med.

Disse er:

- Sosial ulikhet i helse
- Psykiske plager og lidelser
- Frafall i videregående skole

ⁱ Folkehelsearbeidet - Veien til god folkehelse. Helsedirektoratet, 2010.

ⁱⁱ Folkehelseloven §6 og 7 fastsetter at folkehelseoversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi.

De tre folkehelseutfordringer henger i stor grad sammen. Opplevelsen av å håndtere og mestre hverdagslivet er nødvendig for helse og trivsel, uansett alder. God psykisk helse øker sannsynligheten for å fullføre videregående skole, som igjen styrker mulighetene for gode levekår og helse senere i livetⁱⁱⁱ. Psykiske lidelser i barne- og ungdomsårene ser ut til å ha mer vidtrekkende negative konsekvenser enn somatisk sykdom^{iv}.

Føringer for folkehelsearbeidet i Løten kommune 2016-2026

God folkehelse fordrer et samfunn som gjør det mulig for den enkelte å ha noe å leve i, noe å leve av, noe å leve for og noen å leve sammen med, det vil si bosted, arbeid, mening i tilværelsen og et medmenneskelig fellesskap. Dette vil forebygge lidelser og bidra til egen mestring av helsemessige- og sosiale utfordringer^v.

Løten som et helsefremmende samfunn handler om at innbyggerne skal oppleve Løten som et godt sted å leve, vokse opp, bo og arbeide i.

På bakgrunn av folkehelseoversikten og de identifiserte hovedutfordringene skal kommunens folkehelsearbeid særlig legge vekt på følgende:

- Tidlig innsats^{vi} – ressursene skal i hovedsak settes inn mot de yngste barna og tjenesteapparatet skal innrettes mot forebygging og håndtering av risikosignaler tidligst mulig, uavhengig av alder.
- Helhetlige oppvekstmiljøer – fremme læring, mestring og positiv tilhørighet, med vekt på innhold i barnehager og skoler.
- Sjef i eget liv - tiltak som settes inn skal så langt det er mulig fremme egenmestring og selvstendighet.
- Helhetlig tilnærming - de kommunale virksomhetene skal arbeide kunnskapsbasert og tverrfaglig med et helsefremmende perspektiv i sin tjenesteyting.
- Meningsfull hverdag - tilrettelegge for ulike tilbud og infrastruktur som gir mulighet for kulturelle opplevelser og aktivitet.
- Fellesskap og deltagelse – skape fellesarenaer som fremmer tilhørighet, trygghet og livslust i samarbeid med frivillige lag og foreninger.
- Lang innsats – stimulere tiltak som bedrer Eldres helse og deres evne til å greie seg helt eller delvis selv.

ⁱⁱⁱ Folkehelseprofil for Løten kommune, januar 2015. Folkehelseinstituttet, 2015.

^{iv} Folkehelse rapporten 2014 - Helsetilstanden i Norge Rapport 2014. Folkehelseinstituttet, 2014.

^v Tilsynsmelding 2015, Helsetilsynets tilsyn med barnevern, sosial og helsetenestene. Helsetilsynet, 2016:3.

^{vi} Identifisere og håndtere et problem på et så tidlig tidspunkt at problemet forsvinner eller blir redusert med begrenset innsats. Helsedirektoratet, 2009.